

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP.

Felirás szerkesztők háborúban léte miatt a szerkesztésért felelős:
DR. KISS PÁLMÉ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Székhely: Makó
Telefonszám 124.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Egész évre 14 korona. Megyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " Egy órára 1 " 20

Jegyezzünk hadikölcsönt!

M a k ó, okt. 9.

Pár nappal ezelőtt közölte a kormány a nyilvánossággal, hogy elrendelte a harmadik hadikölcsönt kibocsátását.

A hadikölcsönt nemcsak azért nagyfontosságú háborús esemény, mert képét adja gazdasági helyzetünk szilárdságának, hanem általa valóságos népszavazás folyik afelett, hogy a nép kívánja-e a háború folytatását a győzelmes befejezésig. Nagyjelentőségű elhatározás jut tehát sikerében vagy kudarcában kifejezésre, a miből elsősorban ellenségeink vonhatják le a következtetést, de támaszpontul szolgál a nemzet politikai és katonai vezetésének akciójában.

A háborút birni kell vérrel is, pénzzel is, — az emberanyag föláldozásával járó előnyök nem szabad keekázni a háború folytatására szükséges anyagi eszközök megvonásával és az itthonmaradt társadalom állandó momentója az legyen, hogy amiért milliók vértüket hullatják, annak előmozdítására és megvalósítására végtelenül kevés áldozat minden anyagi érdek mellőzése.

Az állam hitelezői az emberi közösség gondolatának szolgálnak. Megvalósítják a háború legfőbb terdenciáját, melyel az állami szervezetben tömörült emberek javait igyekeznek védeni. Kirekinek földjét, családját, erkölcsi javait, jövő exisztenciájának biztonságát és fejlődését védi a háború, mely borzalmas rendszernél, de a békés emberi fejlődésnek eddig ki nem tűzhető létrehozója. És mert a háború mindenkit egyformán szolgál, legalább költségeit egyforma áldozattal kell viselnie mindenkinek, aki teheti. Elsősorban azoknak, akik a polgári csatasorban végzik itthon munkájukat és azoknak, akik a háborúból külön protiroznak.

A német önbizalom bizonyára nem fog nálunk sem hatás nélkül maradni. Erőforrásaink aránytalanul kisebbek az övéknél, de kisebb méretekből utánozunk kell példájukat. Az erkölcsi erő nem abban tud majd érvényre, hogy a nép mennyit adott, hanem abban, hogy odaadott mindent, amennyit adhatott.

A magyar gazda arra gondoljon, hogy Lengyelország földje nem terem az oroszoknak negyven koronás búzát. Áldozzon a hadseregnek, mely lehetővé tette in-

gatlana kihasználását és békés birtoklását.

A családapa hitelezzen a hadseregnek és köszönje meg, amiért asszonyát és lányát nem tiporják vad kozákok.

A papság dicsérje vele Istent, hogy Istent háberítatlan nyugalommal dicsérheti. A kereskedő vigye oda hasznát, amit a vérforgatagból huzott.

Mágnások és gentryk gondoljanak arra, mivel lehetett volna idegen uralom alatt éimernük és

koronájuk dédelgetett tisztasága.

Hálás fölbuzdulás legyen az ország, a szívek emelkedettsége hiába fog győzelemért könyörögni a templomokban, ha a nemzeti áldozatkészség oltárára nem hordja fel kiréseit.

Gondoljuk meg: őseink nem egyszer adták oda arányaikat, értékes dolgaikat a hazának, — a modern haza számol fia anyagiás gondolkodásával is, — hat százalékos kamatozást biztosít ajándék-kölcsönünk után.

Tüzérségi harc a besszarábiai határon

Orosz repülők Csernovic felett

C z e r n o v i t z, okt. 9.

Az Est jelenti: Mióta megkezdődtek a légi harcok Csernovic környékén, sohasem volt még oly heves az orosz támadás mint tegnap. Az ellenséges repülőgépek délelőtt és délután is megtámadták a várost. Délelőtt három orosz repülőgép jelent meg, egy egyfedelű és két kétfedelű.

Az orosz aviatikusok hosszú ideig röpödték a város fölött és összesen 12 bombát dobtak le. A bombák legnagyobb része a pályaudvar környékére esett és megromgáltak két magánházat.

A két jelentéktelen. Délután ismét visszatért a három repülőgép, de ekkor mindössze két ember sé-

rült meg a bombáktól könnyebben.

Mialatt az orosz repülők a várost bombázták, Csernovicztól északkeletre és az egész besszarábiai határon heves tüzérharc dühöngött. Az oroszok éjjel megismételték heves támadásukat állásaink ellen. Sok löszert pazaroltak el.

Nehéz tüzérségünk is beavatkozott a harcba és arra kényszerítette az ellenséget, hogy előretolt állásait kiürítse és besszarábiai területre vonuljon vissza. Az oroszok súlyos vereséget szenvedtek. Megfigyelték, hogy ezekben a harcokban japán ágyúk is közreműködtek.

Repülőgéptámadás Kamenec-Podolszki-ellen

K r a k ó, okt. 9.

Az „Est“ tudósítója írja: A „Gazeta Porana“ jelenti: A minap ismét repülőgép jelent meg Lemberg fölött. A grodeki városnegyed fölött keringett az orosz aviatikus, de gépfegyverekkel elűzték. Magyar és osztrák aviatikusok az utóbbi napokban többször dobtak bombát Kamenec-Podolszkira. Három repülőgéptámadás alatt összesen huszonöt bomba érte ezt az orosz várat. Az első napon öt bomba közül három talált és nagy pusztítást vitt véghez a pályaudvarban. A következő napon ugyanaz a repülő két bombát dobott és mind a kettő talált.

Oktober 1-én két repülőnk működött.

Az egyik délelőtt hat bombát dobott a várra ezek közül hat eltalálta az orosz trént és az élelmiszerraktárt. A második repülő délután tíz bombát dobott le, a melyek közül nyolc talált. A kamenecei petróleumraktár lángba borult, azonkívül több állami épület elpusztult. A polgári lakosságban nem tetek kárt a bombák, a melyeket kivétel nélkül katonai és kincstári épületekre irányítottak.

Dünaburg utolsó órái

Rotterdam, október 9.

A „Times“ pétervári tudósítója jelenti tegnapi kelettel, hogy Dünaburg veszedelemben van, bár Russkij tábornok a várost csak a végső szükség esetén fogja feladni.

Az üszkübi vasut hidját felrobbantották

Konstantinápoly, okt. 9.

Szalonikiból jelenti az „Osmanischer Lloyd“-nak: Bolgár bandák levegőbe röpítették a szaloniki — üszkübi vasutvonal hidját Demirkapunál.

Nyugaton nincs nagyobb esemény

Berlin, okt. 9.

A német nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Franciai október 5. és 6-i sikertelen áttörési kísérletei után tegnapi nap folyamán aránylag nyugalom telt el.

Nawarin-majortól keletre levő árokreszt, amelyet még franciai megszállva tartottak, délelőtt ellentámadással megtisztítottuk az ellenségtől, mely alkalommal néhány fogoly és két géppuska jutott kezünkre.

Az ellenséges ágyutüz estefelé ismét fokozódott. Ejjel egyes helyeken gyalogsági támadásokra került a sor, valamennyi támadást visszautasítottuk.

Egy sikeres előretörés alkalmával, amelyet St.-Marie a py-tól délre az ellenségnek egyik előretolt állása ellen intéztünk, 6 tiszt és 200 főnyi legénységet elfogtunk.

Argonneoktól keletre robbantással több ellenséges aknátránt szétrobbantottunk.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadsereportja:

Az oroszok támadásait Kosjanytól északra és a Wiszniev-tóttól délre visszavertük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadsereportja:

Helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadseregcsoportja:

Newelnél és Omitnál (Pinsktől délnyugatra) orosz elősöröket elűztük. Támadásunk Czartorijstól északnyugatra előrehalad.

Bothmer gróf tábornok hadse-

regének német csapatai több orosz támadást visszavertek.

Legfőbb hadvezetőség.

A bolgár offenzíva október 10-én kezdődik meg

Genf, október 9.

A párisi külügyminiszter lapja írja, hogy Ferdinánd bolgár király végleges döntése megtörtént.

A mecklenburgi herceggel való megállapodás értelmében a bolgár offenzíva Szerbia ellen október 10-én indul meg.

Romániának nincs szüksége semmi intézkedésre

Bukarest, okt. 9.

Kedden Costinescu pénzügyminiszter lakásán miniszteri tanácskozás volt, amelyen Ferekide kamaralnök és Bratianu Vintila képviselő, ismert nemzetgazdász is részt vett. A miniszteri tanácskozás az újabb balkáni események következtében beállott külső politikai helyzettel foglalkozott. A Dimineasa jelentése szerint Bratianu miniszterelnök kifejtette, hogy a balkán helyzet Románia érdekének szempontjából nem lett súlyosabb. Ennek alapján utalt a miniszterelnök arra, hogy miután Románia határai ugyanis megvannak erősítve különösebb intézkedésre nincsen szükség, míg a Balkánon nagyobb komplikációk nem történnek. Romániának nincs oka a segítségre. Az ország belső helyzetére vonatkozóan a miniszteri tanácskozás abban a fölfogásban egyezett meg, hogy az unionista föderációval szemben arra fog törekedni, hogy az erőket ne forgácsolják szét, hanem az ország érdekében egyesítsék. A kormányban történő változásról a miniszteri tanácskozáson nem volt szó, mert a lap szerint Bratianunak az a fölfogása, hogy ha valamely időpontban Románia viselkedésében fordulatnak kellene elővékeznia, a kabinet ugyanis gyökeres átalakuláson fog keresztül menni.

Háborus képek

Azokat, akik kedvelői a madarak énekének, bizonyára érdekelni fogja ez a kis apróság, melyet egy a frontról hazaérkezett tiszt beszélt el.

— Csudálatos dolog, — mondotta a tiszt, — hogy a háboru zaja az éneklő madarakat nem zavarta el megszokott lakóhelyüktől. Mikor dörögni kezdtek az ágyuk, kattogtak a gépfegyverek és ropogtak a puskák, az erdő s mező kis énekesei eleintén nagyon nyugtalanok voltak, hamarosan azonban beletörődtek az új helyzetbe. Nem hagyták el fészkeiket, vígan röpdöstek tovább a megszokott módon és ha kedvük szottyant: zavartalanul énekelgettek, füttyörészgettek. A legényeim egyike fogott egy szajkót és a sodronykedályok drótjaiból kis

kalitkát készített a számára. A szajkó tudvaleg minden hangot utánoz. A lövészárokból leginkább a puskaropogás tetszett meg neki s hamarosan el is tanulta. Amíg a lövöldözés tart, addig csendesen viselkedik, mihelyt azonban a tüzelésben szünet áll be, a szajkó rendületlenül füttyörész és igen híven utánozza a szálló puskagolyó hangját. Néha órákon keresztül csinálja ezt és olyan híven, hogy sokszor még azokat a katonákat is csudálatba ejti, akik ismerik a szajkót. A hang, melyet a kis madár hallat, így szól:

— Szt! Szvszt! Szvszszvszt! Szvt!

Egy párisi lapban olvashatjuk a következő esetet:

Egy francia katona egy dohányüzletben cigarettaszopókát akar venni. Ki is választ magának egyet, melynek árát az elárusító kisasszony tizenöt centimben szabta meg. Mikor a katona a szipkát már kifizette, az elárusító nő megjegyzi:

— Figyelmeztetem azonban, hogy ez a szipka német gyártmány.

— Ugy? — feleli a katona — akkor nem is veszem meg.

Az elárusító kisasszony erre így szól a katonához:

— Ön a negyvenedik katona ma, aki szipkát vásárol, az előző harminckilenc mind megvette a német szipkát, dacára annak, hogy annak eredetétre figyelmeztettem. Ön volt az első, aki a boche készítményt visszautasította. Fogadja tőlem elismerésemül ezt a másik szipkát, melynek értéke két frank.

Ugyanebben a pillanatban egy ezredes lépett az üzletbe, akinek a kisasszony a katona hazafias viselkedését azonnal elmondta

— Fiam, — szól az ezredes a katonához, — ön nagyon derekasan viselkedett, s hogy én is megjutalmazzam, felajánlok önnek egy doboz Londres-szivart.

A katona ugyan nagyon szabadkozott, de végül is el kellett fogadnia úgy a szipkát, mint a szivart, mely utóbbinak nyolc frank az értéke.

A francia katona tehát tíz frank áru ajándékot kapott, amiért nem vette meg a tizenöt centimos német szipkát. Ha a franciák így akarják országukból a német gyártmányt kiszorítani, ez kissé drága mulatság lesz nekik.

A dísznózsir és szalonna árának szabályozása

Makó, okt. 9.

Illetékes helyen arról értesül a Budapesti Tudósító, hogy e hónap 5-én a hadügyminisztériumban mindkét kormány képviselőinek részvételével értekezlet volt a sertészsir- és szalonnaforgalom szabályozásának kérdésében. Az értekezlet a monarchia mindkét államára nézve a zsir és szalonna-árak szabályozását látta szükségesnek és a tekintetben Ausztriára és Magyarországra nézve olyan egységes eljárást tervez, amely

eleve meghússít minden arra irányuló szándékot, hogy a készletek egyik állam területéről a másikba való elszállítás után az ár-szabályozás hatása alól elvonhatók legyenek. Addig is ott, ahol ezt a viszonyok szükségessé teszik, a kormány helyi intézkedésekkel fogja a bajok tolvaterjesztésének útját állani.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Okt. 10. Vasárnap Róm kath. és Protest. 20. M. A. Görög-orosz szept. 27. D. 20. Kal. Nap kel 6 óra 10 perckor, nyugszik 5 óra 22 perckor.

Időjárás. Az időjárásban lényeges változás nem várható. Sürögönyprognózis: Változás nem várható. Déli hőmérséklet 12,2 fok Celsius.

Látomás

Férfi fegyverek hangos csattogása és gyerekszajak sirása zörgött az égen. A Magasságbeli, ahogy esendesen szunyókált elefántesontból való székén, riadtan kapta föl a fejét és kérdezte:

— Mi dolog ez?

— A Föld csillagon nyüzsgölődek, — jelentette az örálló angyal, aki az Ur lélekzését leste a trónszék lábánál.

— A Pöldön? — gondolkozott el az Isten és színe elé rendelte az emberiség nagyjait.

Jött Mózes, kezében a kötél-lákkal. Így szólott hozzá az Örök-kevaló:

— Mit adtál te a népnek?

— Én adtam neki törvényt.

— Mit csinált belőle?

— Bünt.

Nagy Károly volt a második, a ki keresztet markolatu kardjára támaszkodott.

— Mit adtál te a népnek?

— Én adtam neki az oltárt.

— Mit csinált belőle?

— Máglyát.

Napoleon is sorra került, szürke kabátján egy szikrázó csillaggal.

— Mit adtál te a népnek?

— Én adtam neki dicsőséget.

— És mi lett belőle?

— Szégyen.

Egyszülött fiát kérdezte végre az Isten.

— Hát te mit adtál az embereknek?

— Én adtam nekik a békét.

— Mit csináltak belőle?

Krisztus nem felelt. Átszurt kezébe temette aroát és sirt.

— Közgyűlés a városnál. Makó város képviselőtestülete hétfőn tartja meg Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével november havi rendes közgyűlését.

— Időjárás októberben. A meteorológiai intézet jelentése szerint nagyobb mérvű csapadékok azonban csak a 8-iki van hivatva hozni és pedig enyhébb jelleggel, míg a 9-10-iki tovább fejlesztve e jellegét, a derületet mozdítja

elő, do csak röviden, mert a 11-iki ismét csapadékos, 15-iki száraz, nyugodtabb, míg a 20-iki már szeles, de inkább száraz, mint csapadékos. Száraz jellegével segíti ezt a 22-iki, sőt a 23-iki is, de ez utóbbi már hidegebb jellegnek is az előmozdítója, segítve a 27. és 29-iki változási napoktól, amidőn ha tömörült foltok jelenének meg a Napon, már erős fagyokra is el lehetnének készülvé, míg a szóródott napfoltok még továbbra tolnák ki a fagyok beállását, ezzel a téli időnek a bekövetkezését. A 31-iki is a hűvös és szeles jelleg kifejlődésének kedvez.

— Bizottsági ülés a városnál. Makó város gazdasági bizottsága holnap, vasárnap délelőtt Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével a városi széképület kis tanácstermében ülést tart. A bizottság ezen az ülésen teszi meg a szükséges intézkedéseket az őszi szántás- és vetési munkák elvégzése tárgyában.

— Államsegély a községi jegyzőknek. A Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesületének nevében Morvay János ügyvezető alelnök és dr. Kónya János jegyző felterjesztést intéztek a belügyminiszterhez, hogy a községi és körjegyzőket, valamint a segédjegyzőket s általában az összes községi tisztviselőket 1915. január 1-étől kezdődően fizetésüknek 25 százaléka erejéig menő államsegélyben részesítse. Az igen részletes és beható indokolás kiemelte, hogy a községi tisztviselők, akiknek négy-öttagu családjuk van, a maguk 2000 koronás évi fizetése mellett a legszükségesebb élelmicikkeket adósságra vásárolják. Az árak szertelen emelkedése mellett a községi és körjegyzők jövedelme meg nem állapítható nagy százalékban esőkent, mert a aadiállapot a magánmunkatevékenységet teljesen megszüntette. A Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesületének elnöke most október 12-ére értekezletet hívott össze, ahol ennek az akciónak eredményét fogják megvitatni.

— Elmaradt bizottsági ülés. Galambos Ignác dr. polgármester ma délelőtt 10 órára hívta össze az állandó választmány tagjait, hogy a hétfőn tartandó városi közgyűlésnek tárgyát előkészítsék. A bizottság tagjai, mint rendszerint, most nem jöttek össze, miért is a közgyűlés napirendjére kitűzött ügyek a városi tanács határozati javaslatával kerülnek a közgyűlés elé.

— Könnyítések az ügyvédi és bírói vizgára. A hivatalos lap mai száma a kormány rendeletét közli, amely az egységes bírói és ügyvédi vizgára, valamint a gyakorlati bírói vizgálatra nézve könnyítéseket nyújt a katonai szolgálatra bavevultaknak. E rendelet szerint a három évi joggyakorlatba egész terjedelmében be kell számítani azt az időt, melyet a vizgára jelentkező az elméleti képzés megszerzése után a háboru ideje alatt katonai szolgálatban, vagy hadifogolyként töltött, feltéve, hogy a jelentkező legalább két évig tényleg és kizárólag joggyakorlatban töltött el. Ha a vizgára jelentkező katonai szolgálatban szerzett sérülés vagy betegség akadályozta a joggyakorlat folytatásában, a vizsgáló

bizottság ennek az akadélynak idejét is egészben vagy részben beszámíthatja.

— A tisztviselők rendkívüli hadisegélye. A kormány nem régi-ben rendkívüli évi segélyt adott a családi pótlékok helyett a háromnál több gyermekkel bíró állami alkalmazottaknak, majd beszerzési előleget engedélyezett, amelynek kiutalása most van folyamatban. Mivel a tisztviselők helyzete még mindig rendkívül nyomasztó: a kormány egyszer s mindenkorra szóló újabb rendkívüli segélyt is ad az állami alkalmazottaknak, ha ezt szóbeli uton kéri az alkalmazottak közvetlen főnökeiktől, akik igazolni tartoznak, hogy az alkalmazott a segélyre valóban rászorul. A közoktatásügyi miniszter a hivatalos „Néptanítók Lapja” mai számában teszi közzé a segélyezés módjait megállapító rendelkezéseket. E szerint a tisztviselők VII. fizetési osztályig beárólag kaphatnak segélyt, valamint a fizetési osztályba nem sorozott helyettes tanárok, az összes állami tanítók, óónők, kezelők és kezelőnők, alisztek, szolgák és napibéresek. A segélyezés összege, mint értesülünk, 100—400 korona lesz, az altartot családtagok száma szerint.

— A vámkülföldről behozott gabonafélék és hüvelyesek. A m. kir. miniszterium elrendeli, hogy a vámkülföldről az ország területére behozott buza, rozs, árpa, zab, tengeri, hüvelyesek és az azokból őrlés, darálás, vagy más uton előállított termékek és hulladékok a belföldön tisztólag csak a Haditermény Részvénytársaság által hozhatók forgalomba és aki ilyeneket behozat, azak is az említett társaságnak adhatja el, aki pedig másnak adja el, szigorúan meg lesz büntetve. Ez ügyben a megszállott ellenséges terület vámkülföldnek nem tekintetik.

— Megtartható a sertéspiac. A ragadós száj- és körömfájás miatt Makó város területére elrendelt zárlat feloldatott, ennélfogva a legközelebbi sertéspiac folyó hó 18-án szerdán megtartható lesz és pedig a Ferenc Ferdinánd-tereknek a Zeiler-féle ház melletti részén, a gyalogárda mellett.

— A második hadikölcson kötvényei. A magyar kir. adóhivatal, továbbá az Arad csanádi Gazdasági Takarékpénztár a közönség tudomására hozza, hogy a II. kibocsátású, 5 és fél százalékos és 6 százalékos hadikölcson kötvények megérkeztek. Felszólítanak jogosult tulajdonosok, hogy fent nevezett hivatalokban kötvényeik átvétele végett jelentkezzenek.

— A nagyváradi hadseregcsalók. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi ügyészség a helybéli lapoknak kommunikált adott ki, mely szerint a budapesti államrendőrség kirendeltsége által fogatatosított nyomozás adatai alapján őrizetbe vette Kepes Sámuel, Ulmann Sándor, Weiser Eisig Izsák nagyváradi lakosokat, akik ellen a hadviselés érdekei ellenében elkövetett bűncselekmények miatt az ügyészség előzetes letartóztatást rendelt el. E határozat ellen a terhelték védője előterjesztést nyújtott be a törvényszékhez, de ezt a törvényszéknek a gyorsított bűnvádi eljárás rendes szabályai szerint működő ottági tanácsa elutasította. Ugyanezen ügyből kifolyóan a tomasvári hadosztály-

biróság kirendelt vizsgálóbírója Menkes Lipót ellen, a nagyváradi os. és kir. élelmezési raktár volt főnöke ellen vizsgálatot és vizsgálati fogságot rendelt el.

— A szász király oroszokat fogott. Frigyes Agost szász király a múlt héten — mint drezdai lapok közlik — az Erchegeység rengetegekben vadászott, mikor a sűrűségben két gyanús alakot vett észre. Orosz egyenruha volt rajtuk s nagyon megijedtek, mikor a király rájuk bukkant. Bevallották, hogy hadifogságból szöktek meg, mire a király kísérsi visszavitték őket a fogolytáborba.

— Vasárnapi előadások az Urániában. Ma, vasárnap délután 4 és este 8 órakor, tartja meg előadásait az Uránia színház teljesen új műsorral. Ugy a délutáni, mint az esti előadásban a mozi-technika legújabb, gyönyörű alkotásai kerülnek bemutatásra. Vaszonra kerül „A Háború átká”, egy 3 felvonásos színes dráma, továbbá „Pali a társaságban” című film, melyben a mozik ismert „Pali” ja elevenedik meg szemünk előtt. Ezekon kívül még más kagabtató filmekről és gyönyörű természeti felvételekről is gondoskodott az igazgatóság.

— Elveszett. Tegnap délelőtt a főtéren elveszett egy drb fekete, bñ ridikül, melyen egy drb 3 rekeszd, patenkapcsos erszény volt, 2 drb 5 kor. ezüst és 10—12 koronát kitevő bankjegy és egy levél. Megtaláló a rendőrséghez hozza be.

— Anyakönyvi hírek. Háza s a s s g o t k ö t ö t t e k : Drachos János Kurai Erzsébettel. Elhalt: Balogi Mihály 75 éves korában.

Maróni és narancs

Makó, okt. 9.

Elmult a nyár, a vénaesszonyok utónyara is itt van már és siető robajjal közeledik a tél. A nap-szakok kalendariumi pontossággal váltakoznak s csak a világra szakadt háború és öldöklés nem változik. Agyuk bömbölő dörgésében, gépfegyverek kattogó ropogásában, azok robbanó dörögésében, pusztító fegyverek duhaj csattogásában elvész a katonák hurrázó, éljenző, rajtázó lelkesültsége, a sebesültek, betegek jajszava minden hang a fegyver és jön a tél a maga ridegségével.

Itthon szomban az élet a régi időkre emlékeztet. Hideg, téli estéken, amikor a korzót dideregve járjuk és a kezünk megémbereedik a tél fagyos lehellátétől, mindig jól esett az utcsarkon gubbaszkodó marónis nénihez menni s forró marónin, vagy gesztenyén melongetni kezünket.

A hadüzenet óta Olaszországból minden behozatal szünetel. A makaróni után a marónira kerül a sor, aminek hiányát éreztük sok mindenről, lemondunk, nagyon könnyen lemondunk a maróniról is. A marónit Dél-Tirolból, Görz vidékéről és főleg Itáliából importálták eddig.

Az idén magyar baka áll őrt Dél-Tirol határára s egész Tirol

belső haditerületén. Oda senki sem mehet, Görzhöz nem tanácsos közeledni egy hitvány maróniért, mert könnyen talán gránátot kaphat az ember.

Reklám szem hirdeti majd a marónit, ami forróságával egy kis melegséget varázsol a hideg télbe.

Itt friss meleg maróni kapható.

Hogy lesz-e az idén maróni és narancs, erre vonatkozólag kérdést intéztünk egy fűszer nagykereskedő céghez, ahonnan a következő választ kaptuk:

Az idén sem narancs, sem maróni nem lesz. Itáliából nem kapunk, Tirolt nem lehet megközelíteni civileknek, ott legfeljebb a katonák ehetnek marónit, ha megkívánják. Lehet azonban, hogy lesz valami kis behozatal semleges államokból, amelyek Itáliából kapják, de az bizonyos, hogy a maróni ára is kétszerezésére, vagy háromszorosára fog emelkedni.

Ezek után alighanem az apró gesztenyével kell csak beérni az itthon sétálóknak s amellet gondolni Itália szép égére, ahol ha úgy tetszik, a taliánok meg is fulladhatnak a sok otthonmaradt marónitól.

REGÉNY

Egy világhírű regény

(1011)

106. fejezet.

Előkelő versenytársak.

Korbay le lett leplezve és elítéltetett. A gazember bosszút esküdött és a börtönből kiszöknie sikerülvén, megkezdte a hadjáratot ellenem. Sokat, nagyon sokat vétett ellenem ez az ember — végre azonban mégis jó utra tért s engem utbaigazított. Szappanos azonban megmaradt a maga gonoszságában és még mindig ellenem tör.

— És ez az ember jelenleg Rómában van?

— Itt kell lennie, mert hiszen ő volt az, aki leányomat még Del-Monte gróf kastélyában is megmerte támadni.

— Igazán vakmerő ember! csodálkozott a herceg.

— Csak azon csodálkozom herceg ur, hogy az a rabióbanda egyszerre nyomtalanul eltűnt.

— Ezen én is már régen csodálkoztam! válaszolt Roberto.

— Azelőtt a hegyek között tanýzták s minduntalan hallani lehetett róluk. Most azonban egyszerre eltűntek. Senki sem tud róluk semmit, a rendőrség legkevésbé. Talán kimentek az országból, amit egyébiránt meg is tehettek, mert ama beöréskor óriási értékeket vittek magukkal.

— Alig hiszem, hogy elmentek volna! vélekedik Pétsy. Ha Szappanos itt van, akkor cinkostársainak is itt kell lenniök. En úgy gondolom, hogy más térre léptek és más alakban rabolnak Szappanos utmutatásai szerint.

— Mivel foglalkozott hazájában ez az ember?

— Legutóbb bankóhamisítás-sal.

Roberto hirtelen ránézett.

— Tehát még mindig divik ez a foglalkozás?

— Oh, nagyon is! válaszolt Pétsy. Sőt ma már a modern technikai vívmányok felhasználásával a bankócsinálás egészen új alapokra van fektetve. Magyarországon alkalmunk volt tapasztalni, hogy hamis bankókkal egész néprégeket árasztottak el.

Folyt. köv.

Elköltözés miatt jószekrény, villanylámpa, szép finom butorok ELADÓK. Teleky-utca 10. szám.

HÁZELADÁS.

A Héderváry-utca végén 5. sz.

uj házam

(8 éves), mely áll 2 szoba, 2 konyha egy tágas kamara, nagy szin és sertés ólakból, örökáron ELADÓ Értekezni lehet:

Bálint Nagy Antal
szegényház.

Arverési hirdetés.

A csanádi vasut Makó állomásán október 14-én délután 2 órakor következő kézbesíthetetlen szállítmányok nyilvánosan elárvereztetnek u. m.:

Egy waggon Carrarai márványkő 11950 kg.

2 koffer ruhanemű 32 kg.
1 zsák só 51 kg.
44 drb. deszka 260 kg.

Makó 1915. okt 9.

Babos,
állomásfőnök.

ORVOSOK

igazolják, mint legkötőbb köhögés elleni szert a:

Kaiser-féle
Mell-Karamellák
s 3 fenyővel!

Műlők használják

Köhögés

rakodás, alnyálkásodás, hurut, szemhártya ellen és különösen meghűlés ellen, mely miatt minden haragosnak nélkülözhetetlen. 6100 orvosi és más egyet igazolja s biztos sikerét ezen étvágy perjesztő és kellemes cukorkáknak. Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér, hadi osztagokban 30 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Eckhardt Vilmos

tésztagyárában a
tarhonyagyártás f. hó 11-én,
hétfőn veszi kezdetét.

Mindazok, kik a tarhonyagyártásnál munkát óhajtanak vállalni,

vasárnap, f. hó 10-én d. u.
3 órakor

jelentkezzenek a Teleki-utcai
gyárhelyiségben.

ECKHARDT VILMOS.

Borotvás örökösök tulajdonát
képező

14 hold föld

a belső járandóban kiadó.

Értekezhetni lehet

DR. KOZMA JÁNOS

ügyvédi irodájában.

Házeladás.

A Szikszay-utca 10. új sz. a.

házas két portával örökáron
szabadkézből eladó és

azonnal átvehető. Értekezni lehet

Szabó Sándorral

a fenti szám alatt.

Eladó földek

A lelei út mentén a belső dűlőben,

Gera Ferenc féle

9 kis hold

tanya föld, gazdasági épületekkel
együtt, egytagban, vagy járandón-
ként is eladó, ugyancsak az igási út
mellett, a szárazár parton Gera
Ferenc féle földből

fél fertály

a Jó Sándor szomszédságába eladó,
és végül a katolikus temető mellett
egy napos soványi föld, szabad-
kézből eladó.

Értekezni lehet Rákóczi u. 30 sz. a.

Szentpéteri József

tulajdonossal.

A dálon levő négy fertály
(32 kat. hold)

tanyaföld

1915. okt. 1-től gabona vagy
hagyma alá KIADÓ. Értekezni
lehet

BERECZKY LÁSZLÓ

ref. lelkésznel.

Felvétetik egy megbiz-
ható család a Proféta-
vendéglőben Értekezni
lehet **IRITZ MIKSÁNÁL.**

POOR ENDRE

gyógyászattól kapható Makón

VILMAGRÉM

gyorsan és biztosan ható ár-
talmatlan szer, szepit, májtok,
aró- és köztürobbaság és ma-
gostólis körtizédtalanság ellen

Vilma hajper, Vilma szap-
pan és hajfijító szer.

Ára: Vilma krém 1 korona.
Vilma hajper 1 korona, Vilma
szappan 70 fill. Hajfijító 1 ko-
rona. Gyógyászati és más készítmények ár-
számlái lettek kiküldve.

Házhely eladás.

A Fűtő utcában, a Szirbik
István-féle földből 130 négy-
szögöl kedvező fizetési felté-
telek mellett

házhelynek eladó.

Értekezni lehet:

Zsikai János

Róka-utca 2. sz. alatti lakossal.

Friss must

kapható **IRITZ SAMUEL**
özv. cégnél

Egy jó könnyű

kocsi

eladó, Megtekinthető

Dégi István

kovács mesternél Megyeház-
utca.

**Marhákat, vágókat, fias
tehenet, ökröt, tinót,
csikót és Őszöket vásárol**

SEMANN JÓZSEF,

értekezhetni Iritz Miksánál.

Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.

**Katóka szakács-
könyvében**

mindent megtalálnak a fiatal
leányok, amire a jövőendő
gazdasszonyainak a ház-
tartásban szükségük lehet.
A sok száz meg száz re-
ceptet tartalmazó vastag
könyv a legvilágosabban
megírt és legnépszerűbb
szakácskönyv, ami az utóbbi
időben közkézen forog. Vi-
lágos utmutatóul szolgál az
őszi gyümölcsbefőzés ezer,
különféle ágaiban. „Katóka
szakácskönyve“ a Singer és
Wolfner könyvkiadó cég ki-
adásában jelent meg. Bolti
ára 7 korona. Az „Új Idők“
és a „Magyar Lányok“ elő-
fizetőinek azonban 3 korona
20 fillér beküldése ellené-
ben bérmentve küldi meg

Singer és Wolfner

könyvkereskedése,

Budapest, Andrassy-ut 16.

Kiadó föld.

Nagy Gy. József makói Kál-
vin-u 10. sz. alatti lakos (ref.
ó-templommal szemben) ki-
adja a tulajdonát képező Rá-
kosi-utmentén, a második dűl-
lőben a Deszki Kovács-féle

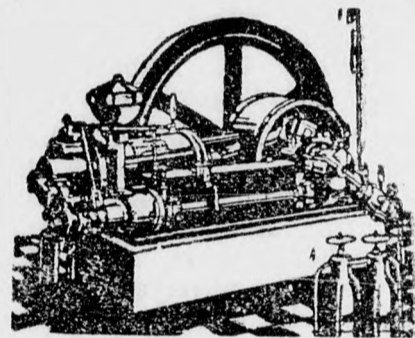
10 fertály tanyaföldjét

kisebb nagyobb parcellákban
egy évre haszonbérbe, esetleg
felibe is, buza, kukorica vagy
árpa termés alá. Ugy szintén
kiadja a hosszúhegy végénél
mintegy

13 kat. hold földjét

kukorica vagy dinnye termés
alá egy évre vagy esetleg
hosszabb időre is. Értekezni
lehet a fenti szám alatt.

Elismert legjobb motorok!

Világhírű eredeti „Körting“
Diesel motorok

Szivógáz

és benzínmotorok. ::
Cséplőgarnitúrák benzín- és
nyersolajkomobillal. Benzín-
nes magánjárók.

Meglepő újonság!

Nyersolajmotorok
koreküzifejlesztéssel.

Gellért Ignác és Társa mérnöki
iroda

Budapest, V. Korbáry-utca 4. szám.
Széjjel érdeklőben kérjen! Ittalanul árajánlatot
Legmezeibbmenő jóállás!
Kedvező fizetési feltételek!

**HAGYMAS ZSÁKOKAT, VIZ-
MENTES PONYVÁKAT,
mérlegeket és morzsolókat**
szállít a legolcsóbb árban
GLÜCK SAMU gépraktára.

Értesitem a t. villanyvilágítás-
ra berendezkedő feleket, hogy

dacára majdnem 50 százalék áremelkedésnek) a legnagyobb választékban tartom és a régi árak mellett
adom el. Kérem a t. érdeklődőket mielőtt azt beszerezné üzletemben megtekinteni.

Kiváló tisztelettel:

Kocsis Mihály

üveg- és porcellán kereskedő Makón.

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kap-
hatók a **PALLAGI** cégnél.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett gyorsajtóján, Makón.